

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βρυξέλλες, 8.4.2021
COM(2021) 157 final

2021/0083 (NLE)

Πρόταση

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

σχετικά με την υπογραφή, εξ ονόματος της Ένωσης, και την προσωρινή εφαρμογή της συμφωνίας αεροπορικών μεταφορών μεταξύ του Κράτους του Κατάρ, αφενός, και της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των κρατών μελών της, αφετέρου

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

1. ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

• Αιτιολόγηση και στόχοι της πρότασης

Η συμφωνία αεροπορικών μεταφορών μεταξύ του Κράτους του Κατάρ (εφεξής «Κατάρ») και της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των κρατών μελών της αποτέλεσε αντικείμενο διαπραγμάτευσης από την Επιτροπή μετά από εξουσιοδότηση του Συμβουλίου στις 7 Ιουνίου 2016.

Οι αεροπορικές μεταφορές μεταξύ της Ένωσης και του Κατάρ εκτελούνται προς το παρόν με βάση τις υφιστάμενες διμερείς συμφωνίες μεταξύ του εκάστοτε κράτους μέλους και του Κατάρ.

Μέρος της εξωτερικής πολιτικής αεροπορικών μεταφορών της Ένωσης αποτελεί η διαπραγμάτευση συνολικών συμφωνιών αεροπορικών μεταφορών, εφόσον έχουν αποδειχθεί η προστιθέμενη αξία και τα οικονομικά οφέλη των εν λόγω συμφωνιών. Ειδικότερα, σκοπός της συμφωνίας είναι:

- η διασφάλιση θεμιτού ανταγωνισμού, διαφάνειας και ισότιμων όρων ανταγωνισμού για τους οικονομικούς φορείς, χωρίς διακρίσεις,
- το βαθμιαίο άνοιγμα της αγοράς όσον αφορά την πρόσβαση σε διαδρομές και τη χωρητικότητα,
- η ενίσχυση της συνδεσιμότητας, προς όφελος των καταναλωτών και της οικονομίας.

• Γενικό πλαίσιο

Οι διαπραγματευτικές οδηγίες θέτουν ως γενικό στόχο τη διαπραγμάτευση αναλυτικής συμφωνίας αεροπορικών μεταφορών με σκοπό το σταδιακό και αμοιβαίο άνοιγμα της πρόσβασης στην αγορά, την ενίσχυση της ρυθμιστικής συνεργασίας και σύγκλισης και την εξασφάλιση θεμιτού ανταγωνισμού και διαφάνειας.

Σύμφωνα με τις διαπραγματευτικές οδηγίες, στις 4 Μαρτίου 2019 μονογραφήθηκε από αμφότερες τις πλευρές σχέδιο συμφωνίας με το Κατάρ.

• Συνέπεια με τις ισχύουσες διατάξεις στον τομέα πολιτικής

Η σύναψη συμφωνίας αεροπορικών μεταφορών εκ μέρους της ΕΕ συνιστά βασικό στοιχείο για την ανάπτυξη της εξωτερικής πολιτικής αερομεταφορών της ΕΕ, όπως περιγράφεται στις ανακοινώσεις της Επιτροπής COM(2012) 556 final, με τίτλο «Εξωτερική πολιτική αερομεταφορών της ΕΕ – Αντιμετώπιση των μελλοντικών προκλήσεων» και COM(2015) 598 final, με τίτλο «Στρατηγική για τις αερομεταφορές στην Ευρώπη». Το Κατάρ, όπου ο αριθμός των επιβατών έχει ξεπεράσει τα 6 εκατομμύρια (Eurostat 2019), αποτελεί μία από τις ταχύτερα αναπτυσσόμενες αγορές εκτός της ΕΕ. Σχεδόν όλα τα κράτη μέλη έχουν χορηγήσει ήδη πλήρη πρόσβαση στην αγορά τους, μέσω των υφιστάμενων διμερών συμφωνιών αεροπορικών υπηρεσιών που έχουν συνάψει με το Κατάρ. Ωστόσο, στις εν λόγω συμφωνίες δεν προβλέπονται επαρκείς διατάξεις σχετικά με σημαντικά στοιχεία για την αποφυγή περιπτώσεων κατάχρησης της ελευθερωμένης αγοράς, όπως ο θεμιτός ανταγωνισμός, η διαφάνεια ή κοινωνικά ζητήματα.

- **Συνέπεια με τις ισχύουσες διατάξεις στον τομέα της πρότασης**

Οι διατάξεις της συμφωνίας υπερισχύουν των σχετικών διατάξεων των υφιστάμενων διμερών συμφωνιών αεροπορικών υπηρεσιών μεταξύ κρατών μελών και του Κατάρ. Ωστόσο, τα υφιστάμενα δικαιώματα μεταφοράς που απορρέουν από τις εν λόγω διμερείς συμφωνίες και δεν καλύπτονται από την παρούσα συμφωνία είναι δυνατόν να συνεχίσουν να ασκούνται, υπό τον όρο ότι δεν γίνεται διάκριση μεταξύ των κρατών μελών και των υπηκόων τους.

Ο κανονισμός (ΕΕ) 2019/712 σχετικά με τη διασφάλιση του ανταγωνισμού στον τομέα των αεροπορικών μεταφορών εξασφαλίζει ότι κάθε μέτρο που λαμβάνεται βάσει του κανονισμού πρέπει να τηρεί τις διεθνείς υποχρεώσεις, συμπεριλαμβανομένων των υποχρεώσεων της παρούσας συμφωνίας.

2. ΝΟΜΙΚΗ ΒΑΣΗ, ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΑΝΑΛΟΓΙΚΟΤΗΤΑ

- **Νομική βάση**

Το άρθρο 100 παράγραφος 2 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης σε συνδυασμό με το άρθρο 218 παράγραφος 5.

- **Επικουρικότητα (σε περίπτωση μη αποκλειστικής αρμοδιότητας)**

Οι διατάξεις της συμφωνίας θα υπερισχύουν των σχετικών διατάξεων των υφιστάμενων ρυθμίσεων που έχουν συνομολογηθεί από μεμονωμένα κράτη μέλη. Η συμφωνία διαμορφώνει ταυτόχρονα για όλους τους αερομεταφορείς της Ευρωπαϊκής Ένωσης ισότιμους και ενιαίους όρους πρόσβασης στην αγορά και καθορίζει νέες ρυθμίσεις ρυθμιστικής συνεργασίας και σύγκλισης μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και του Κατάρ σε πεδία ουσιώδη για την ασφάλεια πτήσεων, την αεροπορική ασφάλεια και την αποτελεσματική λειτουργία των αεροπορικών μεταφορών. Οι εν λόγω ρυθμίσεις μπορούν να επιτευχθούν μόνο σε επίπεδο Ένωσης.

Η ανάληψη δράσης από την Ένωση θα επιτρέψει την καλύτερη επίτευξη των στόχων της πρότασης για τους λόγους που αναφέρονται στη συνέχεια.

Η συμφωνία επιτρέπει την ταυτόχρονη επέκταση των όρων της στα 27 κράτη μέλη, με εφαρμογή των ιδίων κανόνων χωρίς διακρίσεις και προς όφελος όλων των αερομεταφορέων της Ένωσης ανεξαρτήτως της ιθαγένειάς τους. Περιλαμβάνει εκτενείς διατάξεις όσον αφορά τις επιδοτήσεις, τις αντιανταγωνιστικές πρακτικές και τη διαφάνεια, καθώς και την εφαρμογή αξιόπιστων μηχανισμών για την επιβολή τους, συμβάλλοντας με αυτόν τον τρόπο στην εξασφάλιση ισότιμων όρων ανταγωνισμού για τις αεροπορικές υπηρεσίες αφενός μεταξύ της ΕΕ και του Κατάρ και αφετέρου μεταξύ της ΕΕ και άλλων προορισμών —για παράδειγμα στην Ασία— που εξυπηρετούνται μέσω του Κατάρ.

Επιπλέον, η συμφωνία διασφαλίζει για όλους τους αερομεταφορείς της Ένωσης πρόσβαση σε εμπορικές δυνατότητες, όπως οι δυνατότητες που αφορούν την επίγεια εξυπηρέτηση, την κοινή εκμετάλλευση πτήσεων, τις διατροπικές μεταφορές και τη δυνατότητα ελεύθερης διαμόρφωσης των τιμών, αίροντας παράλληλα την απαίτηση συνεργασίας των αερομεταφορέων της Ένωσης με τοπικό χορηγό για την εγκατάσταση τοπικών γραφείων στο Κατάρ. Περιλαμβάνει επίσης διατάξεις σχετικά με κοινωνικά ζητήματα κατ'αντιστοιχία με τις διατάξεις που περιλαμβάνονται στις διεθνείς εμπορικές συμφωνίες της ΕΕ, οι οποίες επιβάλλουν στα συμβαλλόμενα μέρη την υποχρέωση βελτίωσης των κοινωνικών και

εργασιακών πολιτικών τους σύμφωνα με τις διεθνείς δεσμεύσεις τους, κυρίως στο πλαίσιο της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας (ΔΟΕ).

Έπειτα από μια μεταβατική περίοδο, οι αερομεταφορείς θα έχουν τη δυνατότητα να εκτελούν υπηρεσίες μεταφοράς επιβατών και φορτίου ελεύθερα από οποιοδήποτε σημείο της Ευρωπαϊκής Ένωσης προς το Κατάρ, στο ενιαίο ρυθμιστικό πλαίσιο της συμφωνίας, πράγμα που δεν ισχύει σήμερα. Οι αερομεταφορείς θα έχουν επίσης τη δυνατότητα να εκτελούν ορισμένες υπηρεσίες αποκλειστικής μεταφοράς φορτίου προς σημεία πέραν των ανωτέρω, με την επιφύλαξη γεωγραφικών περιορισμών και περιορισμών συχνότητας πτήσεων.

Η σταδιακή άρση των περιορισμών πρόσβασης στην αγορά μεταξύ της Ένωσης και του Κατάρ όχι μόνον θα προσελκύσει νέες εταιρείες στην αγορά και θα δημιουργήσει ευκαιρίες για τους μη πολυσύχναστους αερολιμένες, αλλά θα διευκολύνει επίσης τις ενοποιήσεις μεταξύ αεροπορικών εταιρειών της Ένωσης.

- **Αναλογικότητα**

Θα συσταθεί μεικτή επιτροπή, η οποία θα συζητεί θέματα συνδεδεμένα με την εφαρμογή της συμφωνίας. Η μεικτή επιτροπή θα προωθεί τις ανταλλαγές απόψεων σε επίπεδο εμπειρογνομόνων και θα μπορεί να εξετάζει δυνητικά πεδία περαιτέρω ανάπτυξης της συμφωνίας. Η μεικτή επιτροπή θα απαρτίζεται από εκπροσώπους της Επιτροπής και των κρατών μελών και εκπροσώπους του Κατάρ.

Επιπλέον, τα κράτη μέλη θα συνεχίσουν να ασκούν τα συνήθη διοικητικά καθήκοντά τους στο πλαίσιο των διεθνών αεροπορικών μεταφορών, αλλά με βάση κοινούς κανόνες οι οποίοι θα εφαρμόζονται ομοιόμορφα.

- **Επιλογή της νομικής πράξης**

Διεθνής συμφωνία.

3. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΩΝ ΕΚ ΤΩΝ ΥΣΤΕΡΩΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΕΩΝ, ΤΩΝ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΕΩΝ ΜΕ ΤΑ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΜΕΝΑ ΜΕΡΗ ΚΑΙ ΤΩΝ ΕΚΤΙΜΗΣΕΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ

- **Εκ των υστέρων αξιολογήσεις / έλεγχοι καταλληλότητας της ισχύουσας νομοθεσίας**

Άνευ αντικειμένου.

- **Διαβουλεύσεις με τα ενδιαφερόμενα μέρη**

Σύμφωνα με το άρθρο 218 παράγραφος 4 της ΣΛΕΕ, η Επιτροπή διεξήγαγε τις διαπραγματεύσεις σε διαβούλευση με ειδική επιτροπή. Κατά τη διάρκεια των διαπραγματεύσεων πραγματοποιήθηκαν διαβουλεύσεις με ενδιαφερόμενα μέρη από όλη την αξιακή αλυσίδα των αεροπορικών μεταφορών και με κοινωνικούς εταίρους, συμπεριλαμβανομένων ιδίως των συνδικαλιστικών οργανώσεων. Οι παρατηρήσεις που υποβλήθηκαν στο πλαίσιο της εν λόγω διαδικασίας ελήφθησαν υπόψη.

- **Συλλογή και χρήση εμπειρογνωσίας**

Άνευ αντικειμένου.

- **Εκτίμηση επιπτώσεων**

Άνευ αντικειμένου.

- **Καταλληλότητα και απλούστευση του κανονιστικού πλαισίου**

Άνευ αντικειμένου.

- **Θεμελιώδη δικαιώματα**

Άνευ αντικειμένου.

4. ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ

Η πρόταση δεν έχει επιπτώσεις στον προϋπολογισμό της Ένωσης.

5. ΛΟΙΠΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

- **Σύνοψη της προτεινόμενης συμφωνίας**

Η συμφωνία απαρτίζεται από το κυρίως κείμενο το οποίο περιέχει τις βασικές αρχές και από δύο παραρτήματα: το παράρτημα Ι σχετικά με τις μεταβατικές διατάξεις και το παράρτημα ΙΙ σχετικά με το γεωγραφικό πεδίο εφαρμογής των δικαιωμάτων μεταφοράς πέμπτης ελευθερίας για υπηρεσίες αποκλειστικής μεταφοράς φορτίου.

Από την 1η Ιανουαρίου 2021, το δίκαιο της Ένωσης δεν θα ισχύει πλέον ως προς το Ηνωμένο Βασίλειο. Ως εκ τούτου, σε συμφωνία με το Κατάρ, αφαιρέθηκαν όλες οι αναφορές στο Ηνωμένο Βασίλειο από το μονογραφημένο κείμενο και συμπεριλήφθηκε τυποποιημένη εδαφική ρήτρα.

Πρόταση

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

σχετικά με την υπογραφή, εξ ονόματος της Ένωσης, και την προσωρινή εφαρμογή της συμφωνίας αεροπορικών μεταφορών μεταξύ του Κράτους του Κατάρ, αφενός, και της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των κρατών μελών της, αφετέρου

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 100 παράγραφος 2, σε συνδυασμό με το άρθρο 218 παράγραφος 5,

Έχοντας υπόψη την πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Στις 7 Ιουνίου 2016 το Συμβούλιο εξουσιοδότησε την Επιτροπή να αρχίσει διαπραγματεύσεις με το Κράτος του Κατάρ σχετικά με συμφωνία αεροπορικών μεταφορών μεταξύ του Κράτους του Κατάρ, αφενός, και της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των κρατών μελών της, αφετέρου (εφεξής η «συμφωνία»). Οι διαπραγματεύσεις ολοκληρώθηκαν επιτυχώς με τη μονογράφιση της συμφωνίας στις 4 Μαρτίου 2019.
- (2) Η συμφωνία θα πρέπει να υπογραφεί εξ ονόματος της Ένωσης, με την επιφύλαξη της σύναψής της σε μεταγενέστερη ημερομηνία.
- (3) Η συμφωνία θα πρέπει να εφαρμοστεί προσωρινά,

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΑΠΟΦΑΣΗ:

Άρθρο 1

Εγκρίνεται εξ ονόματος της Ένωσης η υπογραφή της συμφωνίας αεροπορικών μεταφορών μεταξύ του Κράτους του Κατάρ, αφενός, και της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των κρατών μελών της, αφετέρου, με την επιφύλαξη της σύναψης της εν λόγω συμφωνίας.

Το κείμενο της συμφωνίας επισυνάπτεται στην παρούσα απόφαση.

Άρθρο 2

Η Γενική Γραμματεία του Συμβουλίου καταρτίζει την πράξη εξουσιοδότησης του/των προσώπου/-ων που θα ορίσει ο διαπραγματευτής της συμφωνίας για την υπογραφή της, με την επιφύλαξη της σύναψής της.

Άρθρο 3

Ενόσω εκκρεμεί η έναρξη ισχύος της, η συμφωνία εφαρμόζεται προσωρινά από την Ένωση σύμφωνα με το άρθρο 29 παράγραφος 3 της συμφωνίας.

Άρθρο 4

Η παρούσα απόφαση αρχίζει να ισχύει την ημέρα της έκδοσής της.
Βρυξέλλες,

*Για το Συμβούλιο
Ο Πρόεδρος*